

kat szolgáltatva tovább növekedett. A leletanyag az elsődleges feldolgozás után a Dornay Béla Múzeumban került végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Nicklas Larsson és Nagy Nándor Norbert régészek, Gelencsér Ákos ásatási technikus.

SCHILLING LÁSZLÓ

278. Rétság, Király-haraszti (KÖH 87089)

(Nógrád megye) Ge

A kivitelezés közben előkerült lelőhely leletmentését (régészeti megfigyelés közbeni bontómunka) a Barátság-I. DN 400 kőolajvezeték kiváltó rekonstrukció munkálatai tették szükségessé. A munkát 2014. július 4–15. között végeztük el.

A lelőhely Rétság belterületétől ÉNy-ra, Rétság és Borsosberény határán, a Száraz-pataknak nevezett, jelenleg kiszáradt értől közvetlenül É-ra, egy dombhát D-i oldalában húzódik. A lelőhelyen 44 objektumot és 121 stratigráfiai egységét tártuk fel.

A vízfolyás É-i oldalán egy egykorszakos, közepesen intenzív császárkori germán (kvád) település képe bontakozott ki, különböző struktúrájú, félig földbe mélyített épületekkel és cölöpszervezetes objektumok nyomaival. Az épületek egyike jellegzetesen császárkori germán alaprajzú: a nagy méretű, enyhén földbe mélyített épület a falból kiugró oszlophelyekkel ellátott, meteteles bejáratral rendelkezik, a bejárat előtt ovális lemélyüléssel, közepén szabadtéri tüzelőhely enyhén átégett nyomával. Egy másik épület padlószintjén számos karólyukat dokumentáltunk (könnyűszerkezetek, talán szövőszék nyomai). Egy kisebb zónában különböző kialakítású, méhkas alakú és hengeres tárolóvermek sűrűsödtek. Egy kisebb, ovális munkagödörrel rendelkező, kerek kemence – szerkezete és a benne talált salak alapján – talán műhely lehetett. Egy széles sávban jelentkező fekete öntéstalajban másodlagos helyzetű, átégett házomladékokat találtunk, amelyekből nagy mennyiségű paticstot csomagoltunk el.

Az ér D-i oldalán nyitott szondából megállapítható volt, hogy a lelőhely szélén szórványos anyag jelentkezik a természetes feltöltődésben, de a települési objektumok (a nyomvonalban) nem terjedtek ki az egykori vízfolyás D-i oldalára.

A település leletanyagát zömmel kézzel formált dísz- és házikerámia jellemzi, kevés korongolt áruval. A leletanyagból a római kerámia (2–3. századi festett sávós áru, *terra sigillata*-töredékek) és egy üvegedény talptöredéke mellett nagy méretű, kúp alakú agyaghehézeket érdemes kiemelni. Fémkereső műszerrel két fibula, egy fémrög (ezüst?), egy tükörtöredék és egy bronzérem került elő.

A lelőhely egy sávját a Barátság korábbi nyomvonala elpusztította; kiterjedése nem volt vizsgálható, határai bizonytalanok.

A humuszolt terület 925 m² nagyságú volt, amelyből régészetiileg pozitív 592 m² volt. A feltárást a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ I. sz. regionális irodája végezte.

Munkatársak: Kovács Loránd Olivér, Nicklas Larsson, Nagy Nándor Norbert, Skriba Péter régészek; Gelencsér Ákos, Erdei Krisztina és Zsiga Zsolt régésztechnikusok; Sándor Lajos (fémkereső-műszeres kutatás).

MASEK ZSÓFIA

279. Sajókaza, Radvánszky-kastély (KÖH 16268)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, Ró, Á

A miskolci Herman Ottó Múzeum munkatársai 2014. május 5–20. között elvégezték a Balassi Bálint Általános Iskola bővítéséhez kapcsolódó megelőző régészeti feltárást. A megelőző feltárást a beruházás által érintett terület két, a korábbi próba-feltárások által lehatárolt területen került sor. Ez a DK-i részen lévő tervezett konyhaépület (felszín 1), másrészt az ÉNy-i részen, az iskolaudvaron elhelyezkedő épületbővítés területe (felszín 2).

Az iskolaépülettől DK-re elhelyezkedő 116 m² kiterjedésű felszín 1 jelű területen összességében 11 régészeti korú objektumot határoztunk meg a gépi humuszolást követően. Három bronzkori tárológödör mellett 1 bronzkori kemence került napvilágra, a római császárkora 2 gödör képviseltette, míg az előkerült 1 kút, 1 kemence és 2 gödör az Árpád-korhoz kapcsolható. A terület feltárása során kiemelendő a feltárt 2 korszakból származó kemence, valamint az Árpád-kori kút, melynek betöltéséből egy ló csontvázának számos, anatómia rendben lévő csontja került felszínre. Az objektumok átlag 150–200 cm-es mélységben kerültek elő a sárga homokos jellegű, mélyebben agyagos altalajba ásva. A kutatási terület DK-i részén, a próbafeltárást során már azonosított kevert rétegekben a tervezett beruházás teljes mélységének (-350 cm) vizsgálatára gépi erővel 180 cm széles és 450 cm hosszú kutatóárkot nyitottunk, melyből régészeti korú objektum, jelenség nem került elő.

Az iskola belső udvarán, a mai épületektől Ny-ra, illetve DNy-ra, a tervezett épületbővítés helyén nyitottuk meg a 171 m² összterületű felszín 2. jelű kutatási területet. Ezen a kutatási területen összesen 15 régészeti korú objektumot azonosítottunk be. Az egyetlen bronzkori kerámiát tartalmazó cölöplyuk mellett a római császárkora köthető 4 cölöplyuk, 3 faszenes betöltésű négyzetes gödör és 4 égett szélű négyzetes gödör került felszínre. Az Árpád-kort ezen a területen csupán 1 gödör képviseli, valamint ezen a területen sikerült beazonosítani 2, feltételezhetően a közelben elhelyezkedő Radvánszky-kastélyhoz kapcsolódó újkori (18–20. századi) leletanyagot tartalmazó nagy méretű, de sekély szemetesgödört is. Az átlag 120–150 cm-es mélységben jelentkező objektumok a kutatási terület K-i háromnegyedében összpontosultak, a Ny-i negyedben régészeti objektumot, jelenséget nem találtunk. A terület kiemelt érdekessége a sűrűn elhelyezkedő faszenes és égett szélű, a római császárkorból származó négyzetes gödrök.

GÁL VIKTOR

280. Sarkad, Vár-tábla, földvár (Vártábla, földvár) (KÖH 50059)

(Békés megye) B, V, Sza, A?, Á?

Az MNM NÖK elvégezte a Sarkad–Vár-tábla, földvár régészeti lelőhelyen, a 0700/13 hrsz.-ú ingatlanon a kutatási tervhez kapcsolódó műszeres lelőhelyfelderítést és feltárást.

A kutatást a Körös-vidéki késő bronzkori és vaskori településtörténeti kutatások régészeti projekt munkálatai tették szükségessé. A humuszolt terület 6 m² nagyságú volt.

A lelőhely a Dobostról Sarkadra tartó műúttól É-ra, a Feketeéri-csatorna meandere által közrefogott platón, az egykori Fekete-Körös kiszáradt medrétől É-ra helyezkedik el. A szántóföldi művelés alatt álló területen a szántás után még jól azonosítható az egykori erődítés sáncvonala. A környező sötétbarna színű talajhoz képest sárga, sárgás-barna színű a sánc megma-